

YLEISIMMÄT TEKSTILEJÄ PILAAVAT TEKIJÄT

TEKSTILIEN HOITO

Tavoitteet

Tunnistaa yleisimmät tekstiilejä pilaavat tekijät.

Tehtävät

- ❑ Teoriatausta-osiossa on pohdintatehtäviä
 - ❑ kirjaa lyhyesti ylös ajatuksia jokaisesta tehtävästä erilliselle paperille tai vihkoon

Yleisimmät tekstiilejä pilaavat tekijät

YLEISIMMÄT TEKSTIILEJÄ PILAAVAT TEKIJÄT

Kuva luotu tekoälyn avulla 9.9.24.

Yleisimmät tekstiilejä pilaavat tekijät:

- Kosteus, home ja haju
- Tekstiilituholaiset
- Likatahrat ja öljyt
- Kemikaalit
- Auringonvalo
- Hankaaminen ja kuluminen
- Väärä hoito
- Tekstiilin huono laatu

Lähteet:

Helsingin kaupunki. 2024. Tekstiilituholaiset. [Tekstiilituholaiset | Helsingin kaupunki](#)
Hyönteismaailma. [Tekstiilituholaiset - Hyönteismaailma \(hyonteismaailma.fi\)](#)

KOSTEUS, HOME JA HAJU

Kuva. Minna Parkko

Tekstiilit homehtuvat

- kun ne altistuvat kosteudelle ja lämpimille olosuhteille, jotka luovat otollisen ympäristön homeen kasvuille.
- mikäli tekstiilit jäävät kosteiksi pesun jälkeen tai niitä säilytetään kosteassa ympäristössä, kuten kellarissa tai huonosti ilmastoidussa tilassa.
- mikäli lämpöä on yli 20 C ja on kosteutta
- kun on huono ilmankierto ja tekstiilit säilytetään tiiviisti pakattuina
- Luonnonkuituiset tekstiilit imevät enemmän kosteutta kuin synteettiset kuidut ja siksi homehtuvat helpommin

Pohdinta. Mitä teet jos haluat hajun pois?

Käy tutustumassa Unileverin ja Saarentaika –linkien vinkkeihin. Onko jokin konsti jota olet kokeillut tai aiot kokeilla?

- [Hajunpoisto vaatteista: 5 vinkkiä vaatteiden raikastamiseen | Cleanipedia FI](#) ja
- [Hajunpoisto tekstiileistä yhdellä kotoa löytyvällä aineella! - Saaren Taika. Rakkaudella Sinulle, Särkisalon saaristosta](#)

Lähde.

Unilever. 2024 Hajunpoisto vaatteista: 5 vinkkiä vaatteiden raikastamiseen. [Hajunpoisto vaatteista: 5 vinkkiä vaatteiden raikastamiseen | Cleanipedia FI](#)

Kotona. Peittojen ja tyynyjen säilytys mökillä – lue vinkit! | [Meidän Mökki \(meillakotona.fi\)](#)

Saarentaika. Hajunpoisto tekstiileistä 2022. [Hajunpoisto tekstiileistä yhdellä kotoa löytyvällä aineella! - Saaren Taika. Rakkaudella Sinulle, Särkisalon saaristosta](#)

roskaa ja home

Kuva. Parik-säätiö ry

home

Kuva. Parik-säätiö ry

Todella homeinen

Kuva. Parik-säätiö ry

HOME

TEKSTIILITUHOLAISET

Kuva luotu tekoälyn avulla 9.9.24

Tekstiilituholaiset ovat hyönteisiä, joiden toukat hyödyntävät ravinnokseen erilaisia tekstiilikuituja. Osa elää luonnonvaraisena ja niitä voi kulkeutua koteihin ulkoa tai elävät ullakolla.

Tekstiilituholaisia voi kulkeutua esim käytettyjen tekstiilien ja kalusteiden mukana. Voi pestä tai käsitellä torjunta-aineilla mikäli epäilee tuholaishyönteisiä.

Voivat elää rakennusten rakenteissa.

Tekstiilituholaisia voi esiintyä, vaikka koti olisi siisti, mutta helpoiten ne lisääntyvät epäsiistissä asunnossa.

Pitkään käyttämättöminä olleet tekstiilit ovat niille rauhallinen elinympäristö.

-> Tämän vuoksi käytettyjen tekstiilien tarkastaminen ja puhdistaminen ennen käyttöä on suositeltavaa.

Lähteet

Anticimex. Tekstiilituholaiset. [Tekstiilituholaiset – Anticimex](#)

Helsingin kaupunki. Tekstiilituholaiset. [Tekstiilituholaiset | Helsingin kaupunki](#)

Nextiili. 2022. Tekstiilituholaisia voi torjua itse. [Tekstiilituholaisia voi torjua itse – avainasemassa siisteys ja materiaalien huolto \(nextiili.fi\)](#)

Tuholaistorjuntakeskus. Tekstiilituholaiset torjunta ja lajin tunnistus. [Tekstiilituholaiset torjunta ja lajin tunnistus - Tuholaistorjuntakeskus](#)

TEKSTIILITUHOLAISET

Turkiskuoriainen

Ihrakuoriaiset
Kovakuoriaisheimo

Museokuoriainen

Kuoriaisten lähikuvat Internetin eri lähteistä 9.9.23.

Riesakuoriainen
Reesa vespulae

Vyöturkiskuoriainen

Kuva Parik säätiö..

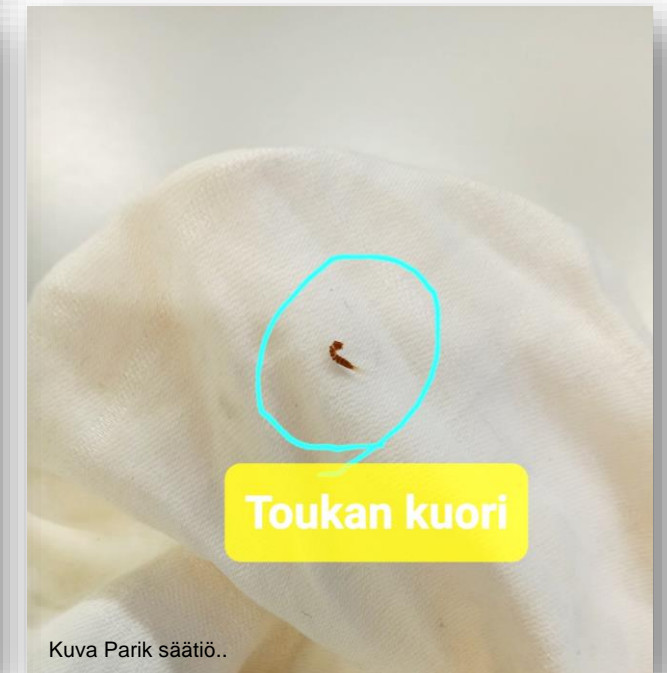

ötökkä

Kuva Parik säätiö..

Turkis- museo-, riesa- ja ihrakuoriaiset tai näiden toukat

(kooltaan n. 3-5 mm)

Toukan kuori

Kuva Parik säätiö..

TEKSTIILITUHOLAISET

Vaatekoi

Turkiskoi

Kuoriaisten lähikuvat Internetin eri lähteistä 9.9.23.

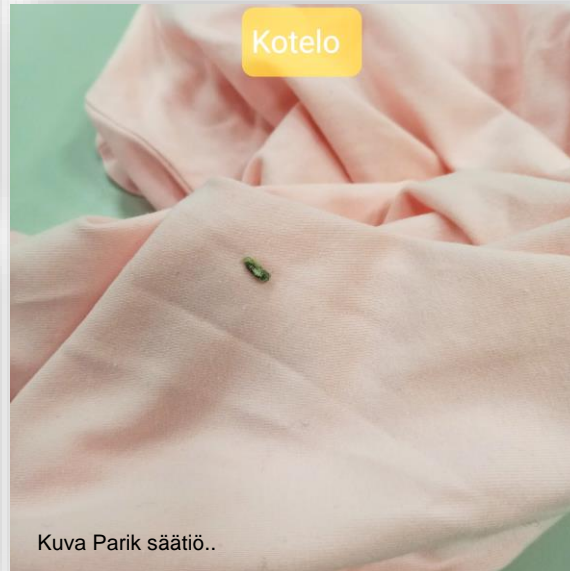
Kuva Parik säätiö..

Kuva Parik säätiö..

Vaate- ja turkiskoit tai näiden toukat

(kooltaan n. 9-16 mm)

Kuva Parik säätiö..

Kuva Internetistä9.9.23.

TEKSTIILITUHOLAISET

Lähikuvat Internetin eri lähteistä 9.9.23.

Lähikuvat Internetin eri lähteistä 9.9.23.

Luteet tai näiden toukat

(koko aikuisena
n. 5,5 mm)

Seinälude (Lutikka)

Cimex Lectularius

Lähikuvat Internetin eri lähteistä 9.9.23.

Muna
(1 mm pitkä)

**1. asteen
toukka**
(1,5 mm pitkä)
Imee verta ja
kuoriutuu.

**2. asteen
toukka**
(2 mm pitkä)
Imee verta ja
kuoriutuu.

**3. asteen
toukka**
(2,5 mm pitkä)
Imee verta ja
kuoriutuu.

**4. asteen
toukka**
(4 mm pitkä)
Imee verta ja
kuoriutuu.

**5. asteen
toukka**
(4,5 mm pitkä)
Imee verta ja
kuoriutuu.

Aikuinen
(5,5 mm pitkä)
Imee useita veri-
aterioita usean
viikon ajan.

Aikuinen naaras
(6,5 mm pitkä)
Laskee 5 munaa
päivässä jatkuvasti

Lähikuvat Internetin eri lähteistä 9.9.23.

TEKSTIILITUHOLAISTEN PUHDISTUSMENETELMÄT

Taulukko 1. Torjunta- ja puhdistusmenetelmät (lähteet alaviitteinä)

Tuholainen	Pesu	Höyry	Lämpö	Kylmä	Otsoni	Muuta
Torakka	Vähintään 60 °C ¹	Huonekalut, tekstiilit ja lelut, joissa epäillään olevan torakoita, kannattaa puhdistaa höyryllä. ²	80 °C ¹	vähintään -20 °C viikon ajan ¹	munat 9 000 ppm-hour (900 ppm/10 h), aikuiset 5 760 ppm-h, toukat 4 800 ppm-h = 100 % kuolleisuus ³	kestää paremmin lämpöä kuin pakasta
Lude	Vähintään 60 °C ¹ Muut kehitysas- teet kuin munat kuolevat jo 40 ° pesussa ⁴	kuuma, mahdolli- simman kuiva höyrytys melko matalalla pai- neella (jotta ei le- vitä luteita) ⁴ Pystyy tappa- maan kaikki kehi- tysvaiheet ⁴	kuolee yli 48 °C:n lämpötiloissa ⁴	vähintään -20 °C viikon ajan ¹	aikuiset koiraat: 1 800 ppm / 150 min tai 80 ppm (+ 1 % vetyperok- sidi) / 48 h = 100 % kuolleisuus ⁵	
Pöly- punkit	Vähintään 60 °C ⁶	tehokkain tap- paja ⁷	tunti 60 °C:ssa ⁵	24 h -18 °C:ssa ⁵	ei tietoa	imurointi tehoaa myös ⁶
Turkis-, ihra- ja museo- kuoriai- set, vaate- ja turkiskoi	Vähintään 60 °C ¹	ei tietoa	60 °C kahden tunnin ajan ⁸	pakkanen ei tapa kuoriaisia tai ni- iden toukkia mutta estää tuhojen etenemisen. Tur- kiskoin toukat kuolevat, kun tur- kikset pakaste- taan -30 °C:ssa viikon ajan ⁷	ei tietoa	toukat syövät luonnonmateriaa- leihin reikiä (vaa- tekoi erityisesti villaan) ¹

¹ Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut 2018

² Government of Canada 2016

³ Yanlin 2014

⁴ Bed Bug Foundation 2013

⁵ Feston ym. 2011

⁶ Allergia-, iho- ja astmalitto ry 2018

⁷ Ong ym. 2014

⁸ Putus 2012, s. 73–74

⁹ Tiede 2007

¹⁰ Melhus & Tano 2014

¹¹ Tanner 2009

¹² Kärcher 2018

¹³ Hygjo Oy 2018

¹⁴ Callewart ym. 2014

¹⁵ Carlson & Svennered 2012

¹⁶ Wagner 2019

¹⁷ Bloom ym. 2010

¹⁸ Martat 2018

¹⁹ Työterveyslaitos 2016

TEKSTIILITUHOLAISTEN PUHDISTUSMENETELMÄT

Tuholainen	Pesu	Höyry	Lämpö	Kylmä	Otsoni	Muuta
Sokeritoukka, kirppu, syyhy-punkki, päättäi	Vähintään 60 °C ¹	sokeritoukkia voidaan hävittää kaatamalla kiehuva vettä viemäreihin ¹	80 °C ¹	vähintään -20 °C viikon ajan ¹	ei tietoa	kirput voi hävittää imuroimalla ⁹
Bakteerit (ml. sädesieni)	60 °C, rumpukuivaus parantaa desinfiointitulosta (pesu -3-5 log ₁₀ CFU, kuivaus lisäksi 3-4 log ₁₀ CFU) ¹⁰	5 sekunnin käsittelyllä (laite: Vaporjet 2 400) täysi inaktivointi kaikille testatuille bakteereille ja viruksille huokoisessa savitiilessä ¹¹ Poistaa kovilta pintamateriaaleilta 99,9 % "tavallisimmista" bakteereista (stafylokokki, enterokokki) ¹²	lämpökäsittely pesun jälkeen auttaa "maakellarin" hajun (sädesienen aineenvaihduntatuote) poistamisessa ¹⁷	–	mikrobivähenemä >5,2 / log / pmy / kpl (1 h ohjelma Hygion A40) ¹³	eri bakteereja eri kuiduissa; villa paras alusta bakteerikasvulle, viskoosi huonoin ¹⁴
Homeet	pesu yli 60° lämmössä ¹⁶ tehokkaimmat menetelmät: silkki: valkaisu, villa ja polyesteri: kuivapesu perkloretyleenillä ¹⁵	puuvillalle hyvät tulokset 154-asteisella höyryllä ¹⁴	vähintään 20 min kuumassa, minkä jälkeen pesu ¹⁶	"useiden tuntien" pakastus, jonka jälkeen pesu ¹⁶	mikrobivähenemä 1,8 / log / pmy / kpl (1 h ohjelma Hygion A40) ¹³ rakennusmateriaalit: Airmaster, ozon10/A, n. 15 ppm, 30 min: suuri kasvusto käsittelyn jälkeenkin ¹⁷ ei poista homepilkkuja ¹⁷	aktiivinen homekasvu ei jatku kuivissa olosuhteissa ¹⁸ kuumalla raudalla silittäminen auttaa homeen hajuun ¹⁹

Pohdinta. Mikä puhdistusmenetelmä näyttäisi taulukon mukaan olevan tehokas useille ötököille?

HÖYRYPUHDISTUS TEKSTIILITUHOLAISTEN PUHDISTUSMENETELMÄNÄ

Kuva luotu tekoälyn avulla 9.9.24.

Toimivin puhdistusmenetelmä poistotekstiilien lajitteluvaiheeseen näyttäisi Engblomin (2019) tutkielman mukaan olevan höyry, joka tehoaa niin mikrobeihin ja niiden aiheuttamiin hajuihin kuin nykyajan maailmanlaajuiseen ja nopeasti leviävään ongelmaan luteisiinkin kaikissa niiden kehitysvaiheissa.

Höyrypuhdistuksessa ei käytetä erillisiä pesuaineita, eikä se jätä käsiteltävään materiaaliin mahdollisesti vahingollisia ainejäämiä (mm. Tanner 2009, 24), ja vedenkulutus on merkittävästi pienempää kuin vesipesussa.

Vaikka höyryn tehosta turkis- ja museokuoriaisten torjunnassa ei löytynyt tietoa, sekä lämpö että yli 60 asteen pesu tuhoavat niitä, joten kuuma vesihöyry tehonnee myös.

Lähteet:

British Infection Association, Health Protection Agency, Healthcare Infection Society, Infection Prevention Society, National Concern for Healthcare Infections, National Health Service Confederation 2012. Guidelines for the management of norovirus outbreaks in acute and community health and social care settings. Public Health England. 8.3.2012. Viitattu 2.1.2019

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/322943/Guidance_for_managing_norovirus_outbreaks_in_healthcare_settings.pdf

Engblom, I. 2019. Home, hyönteiset ja hiirenkakka – kuluttajapoistotekstiilien puhdistus lajittelussa [Microsoft Word - Engblom Ilona - Home, hyönteiset ja hiirenkakka.docx \(theseus.fi\)](#)

LIKATYYPIT JA LIAN POISTAMINEN

Kuva luotu tekoälyn avulla 3.10.2024.

Vesiliukoinen lika – vesiliukoinen lika, kuten suolat, sokeri, virtsa, ja proteiinilika kuten veri, kananmuna, maito, hiki: poistetaan tuoreena pelkällä vedellä. Kuivuneena tarvitsee liotusta, viileän esipesun ja pesun.

Rasvalika – ruoka-aineet, ihmisen omalta iholta irtoavat vahamaiset aineet ja rasva: poistetaan aina tuoreena, sillä kuivunut rasva jättää vaatteeseen lähtemättömän kellastuman.

Pigmenttilika eli kiinteät likahiukkaset: noki, hiekka, pöly, savi, katulika: huuhtoutuu tekstiilin pinnalta pois ellei ole sitoutunut rasvan avulla syvemmälle. Ravistelu, harjaaminen tai imurointi.

Värillinen lika, silmiinpistävät tahrat esim punajuuri, mustikka, punaviini, mausteet: tahranpoisto ja valkaisu. Mustikka tuoreena lähes kiehuvalle vedellä paikallisesti.

Liukenematon lika, metallien aiheuttamia sakkaumia, esim rauta, hopea, kupari, erilaiset lakka- ja maaliaineet: tahranpoisto, pesulan erikoisliuotteet

LIKATAHRAT JA ÖLJYT

Erilaiset tahrat, kuten ruoka, juoma ja öljy, voivat olla vaikeita poistaa ja jättää pysyviä jälkiä, ja siten heikentävät tekstiilin ulkonäköä. Jotkut öljyt ja kemikaalit voivat reagoida tekstiilikuitujen kanssa heikentäen niiden rakennetta ja lyhentäen tekstiilin käyttöikää. Ne voivat aiheuttaa värin ja jättää epämiellyttäviä hajuja, joita ei ehkä saada pois kokonaan muutoksia tai haalistumista. Öljyiset tekstiilit voivat olla palovaarallisia, koska öljy voi syttyä helposti tuleen.

Pohdinta. Mitä voit yrittää tehdä tahroille? Tahrat tulisi poistaa mahdollisimman pian ja välttää öljyisten tekstiilien säilyttämistä lähellä lämmönlähdettä. Voit kokeilla tiskiainetta, sappisaippuaa, talkkijauhetta, raskasbensiiniä. Tutki ohjeita esim seuraavista linkeistä

- <https://askelterveyteen.com/kuinka-poistaa-oljytahrat-vaatteista-viisi-tuotetta>
- [Öljytahrin poisto - Vinkit öljytahrin poistoon | Omo](#)

Lähteet:

Askel terveyteen. 2020. Kuinka poistaa öljytahrat vaatteista? <https://askelterveyteen.com/kuinka-poistaa-oljytahrat-vaatteista-viisi-tuotetta>

Unilever. 2024. Öljytahrin poisto. [Öljytahrin poisto - Vinkit öljytahrin poistoon | Omo](#)

KEMIKAALIT

Kuva [Valkaisuaine | Vinkit ja ohjeet valkaisuaineen käyttöön | Omo](#)

Pohdinta. Silloin tällöin halutaan tehdä tuotteesta kirjava tai erivärinen tai parantaa ominaisuuksia. Millaisia kokemuksia sinulla on valkaisuusta tai kemikaalien käytöstä?

Kemikaalien käyttö tekstiileissä voi vaikuttaa sekä ympäristöön että ihmisen terveyteen

Tekstiilien valmistuksessa käytetään monenlaisia kemikaaleja eri tarkoituksiin:

- Valkaisuaineet poistavat kankaan luonnollisia värejä ja epäpuhtauksia
- Väriaineet, synteettiset tai luonnolliset
- Viimeistelyaineet parantavat tekstiilien ominaisuuksia, esim. vedenhylkivyyttä, rypistymättömyyttä tai palonkestävyyttä
- *Biosidit* estävät homeen ja bakteerien kasvua erityisesti kuljetuksen ja varastoinnin aikana (desinfiointi- ja säilytysaineet)
- Peittäusaineet pehmentävät tekstiilejä
- Palonestoaineet tekevät paloturvallisemmiksi verhoja ja huonekaluja
- Vettä hylkivät aineet

Kemikaalit: vääränlaiset pesuaineet tai liiallinen kemikaalien käyttö voi vahingoittaa tekstiilikuituja:

- Aiheuttaa värimuutoksia
- Värit voivat haalistua
- Kuidut heiketä
- Tekstiiliteollisuudessa käytettävät kemikaalit voivat saastuttaa maaperää ja vesistöjä
- Aiheuttaa allergisia reaktioita ja ihoärsytystä

Lähteet.

Martat. Kemikaalit tekstiileissä. [Kemikaalit tekstiileissä | Martat](#)

Unilever. Omo. 2024. Vinkit valkaisuaineen käyttöön. [Valkaisuaine | Vinkit ja ohjeet valkaisuaineen käyttöön | Omo](#)

Tukes. Tekstiilien, nahkatuotteiden ja jalkineiden kemikaalit. [Tekstiilien, nahkatuotteiden ja jalkineiden kemikaalit | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](#)

AURINGONVALO

Auringonvalo voi vaikuttaa sekä positiivisesti että negatiivisesti tekstiiliin.

Pitkäaikainen altistuminen auringonvalolle voi aiheuttaa

- tekstiilien värin haalistumista, mikä johtuu UV-säteilystä (se hajottaa väriaineita kankaassa)
- Kuitujen heikentymistä, haurastumista ja repeytymistä, mikä myös johtuu UV-säteilystä.

Auringonvalo voi

- Auttaa poistamaan vaaleista puuvillatekstiileistä tahroja, sillä UV-säteily hajottaa orgaanisia yhdisteitä
- Toimia luonnollisena desinfiointiaineena, koska UV-säteily tappaa bakteereja ja muita mikro-organismeja.

Pohdinta. Silloin tällöin halutaan tehdä ehjästä tuotteesta kuluneen näköistä ja reikiä siihen. Millaisia kokemuksia sinulla on siitä?

Lähteet:

Kodin kuvalehti. Mustikkatahra puserossa?2018. [Näin saat tahrat irti auringossa](#) | [Kodin Kuvalehti](#)

HANKAAMINEN JA KULUMINEN

Kuva luotu tekoälyn avulla 9.9.24.

Toistuva käyttö ja pesu voivat aiheuttaa

- Tekstiilien kulumista ja haalistumista, värin menetystä
- Toistuva pesu voi heikentää tekstiilikuituja ohuemmiksi ja ne repeytyvät
- Muodonmuutoksia: kutistua tai menettää muotonsa
- Nukkaantumista; erityisesti villaiset ja synteettiset kankaat
- Hankaumia, mikä heikentää vaatteiden kestävyyttä

Näitä voi estää pesemällä vaatteet nurinpäin, käyttämällä hellävaraisia, nestemäisiä pesuaineita ja pestä suositellussa lämpötilassa ja välttää liiallista kuivausrummun käyttöä.

Pohdinta. Silloin tällöin halutaan tehdä siististä tuotteesta kuluneen näköistä. Millaisia kokemuksia sinulla on siitä?

Lähteet:

Punomo. 2024. [Tekstiilien pesu- ja hoito-ohjeet - Punomo - käsityö verkossa](#)

Suomen Tekstiili & Muoti. [Tekstiilituotteiden pesu- ja hoito-ohjeet - Suomen Tekstiili & Muoti \(stjm.fi\)](#)

Tekstiilien viimeistyskäsittelyt

- Jalostetaan tekstiilituotetta
- Pyritään korjaamaan kuitumateriaalin luontaista vajavuutta
- Pyritään muuttamaan tuntua tai ulkonäköä

TUNNETKO VIIMEISTYKSET?

Antimikrobiivaste/homesuojaviivaste/hygieniavaste

Antipillingivaste

Antisnaagivaste

Antistaattivaste

Biotouch

Dekatointi

Fikseeraus

Glaseeraus

Helppohoitaisuusvaste

Impregnointi

Kalanterointi

Kalvopinnoitteet

Karbonointi

Kivipesu

Koinsuojakäsittely

Kutistaminen

Leikkaus

Lian irrottamista helpottava käsittely (soil release)

Liestymistä estävä vaste

Mankelointi

Merserointi

Nukitus

Palosuojavaste

Pesuvaste tai tuotepesu

Pinnoitus

Poltto

Sanforointi

Siliävyyskäsittely

Tahransuojavaste

Valkaisu

Vanumattomuuskäsittely

Vanutus

Vedenhylkivyysskäsittely

Pohdinta.
Keskustelkaa
työpaikalla tai
kotona mitä nämä
tarkoittavat.
Tarvittaessa ota
selvää netistä.

TURVALLISUUSVAATIMUKSET TEKSTILEILLE – LUULO VAI TIETO

Vaatteiden ja tekstiilien valmistusprosessin eri vaiheissa käytetään monia kemikaaleja

- Kuitujen valmistuksessa ja varastoinnissa
- Värjäyksessä
- Viimeistyskäsittelyissä

Osa käytetyistä kemikaaleista poistuu valmistusprosessin aikana ja toisista jää jäämiä valmiiseen tuotteeseen.

Osa voi olla haitallisia ihmisen terveydelle ja ympäristölle.
Kemikaaleille voi altistua tekstiilien valmistamisen, käytön ja jätteiden käsittelyn yhteydessä.

Ihmiset voivat altistua haitallisille aineille käyttäessään vaatetta.
Tukesin sivuilta löydät lisätietoa tekstiilein ja jalkineiden merkinnöistä Suomessa.

Esimerkkejä rajoitetuista aineista [REACH- ja POP- asetus](#).

Verkkokaupan vaarat ja vastuut

- **Luulo 1:** Verkossa suomalaisille myytävät tuotteet ovat turvallisia ja tarkastettuja.
- **Luulo 2:** Jos jotain menee pieleen, saan rahani takaisin ja hyvän korvauksen harmista.

[Omalla vastuulla | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](#)

EU:ssa on lainsäädäntö, joka mahdollistaa kemikaalien turvallisen käytön. Vastaavaa ei löydy kaikista muista maista. Nettiostokset saattavat sisältää terveyttä ja ympäristöä uhkaavia aineita.

Tekstiilien hoito

TEKSTIILIEN HOITO-OHJESYMBOLIT

Inspecta

TEKSTIILIEN HOITO-OHJESYMBOLIT

 VESIPESU	 VALKAISU	 RUMPUKUIVAUS	 SILITYS	 KEMIALLINEN PESU
 Normaali Ohjelma	 Valkaisu sallittu	 Normaali rumpukuivaus	 Silitys enintään 200 °C	 Kemiallinen pesu tetra-kloori-eteenillä
 Varovainen ohjelma		 Varovainen rumpukuivaus (alempi lämpötila)	 Silitys enintään 150 °C	
 Normaali Ohjelma	 Vain happi-valkaisu sallittu	 Rumpukuivaus kielletty	 Silitys enintään 110 °C	 Kemiallinen pesu hiili-vedyllä
 Varovainen ohjelma	 Valkaisu kielletty		 Silitys kielletty	
 Normaali ohjelma	<ul style="list-style-type: none"> Noudata hoito-ohjetta. Lajittele pyykki värin mukaan – pese vaaleat ja tummat vaatteet erikseen. Lämpötilamerkintä pesusoihkossa ilmaisee korkeimman sallitun pesulämpötilan. Viiva (=palkki) hoito-ohjemerkin alla ilmaisee, että vaate tulee pestä ohjelmalla, jonka mekaaninen vaikutus on normaali-ohjelman vaikutusta vähäisempi. Mekaanista vaikutusta vähentävät esim. vähäisempi kerralla pestävän pyykin määrä, suurempi vesimäärä ja kevyempi linkous. Kemiallisen pesun kirjaimet hoito-ohjeessa ilmaisevat pesulalle mitä liuottimia ja mitä puhdistusmenetelmää kulloinkin voi käyttää. Värin epätasaista kulumista pesussa vähennetään pesemällä voimakasväriset vaatteet nurin käännettynä. Tämä vähentää myös oleellisesti vaatteiden nypyyntymistä. Lisäksi on käytössä luonnollista kuivatusta kuvaavia symboleja, esim. ja . Lisätietoa näistä merkinnöistä ohjeessa TSL 23-901, kohta 8. <p>(Tekstiilien hoito-ohjeiden ilmoittaminen Standardin SFS-EN ISO 3758 ja ohjeen TSL 23-901 pohjalta)</p>			 Kemiallinen pesu hiili-vedyllä
 Varovainen ohjelma				 Kemiallinen pesu kielletty
 Varovainen ohjelma				 Kemiallinen vesipesu eli emulsio-pesu
 Erittäin varovainen ohjelma				
 Vain käsinpesu sallittu, max 40°C				
 Vesipesu Kielletty				

2012-09-26

Inspecta Sertifiointi Oy; Porkkalankatu 13 G, 00180 HELSINKI, puh. 010 521 600, www.inspecta.com

Pohdinta. Kertaa kuvasta hoito-ohjesymbolit.

Mitä viiva merkin alla tarkoittaa?

Miten voi vähentää vaatteiden nypyyntymistä pesussa?

TEKSTIILIEN HUOLTAMINEN

Katso Suomen Tekstiili ja Muoti ry:n tuottama [Näin huollat tekstiilisi oikein ja saat ne kestämään pitkään](#) -video. 1:37.

Paina Ctrl ja klikkaa linkkiä.

Pohdinta. Miten vaatteet lajitellaan pesua varten? Mitä tulee huomioida ennen tuotteen pesua?

Lähteet:

Suomen Tekstiili & Muoti. 2018. <https://youtu.be/-fUIMqUQ1O8>

TEKSTILIEN KÄSINPESU

Marttaperinteitä – Näin peset vaatteet ja tekstiilit käsin

YouTube | MartatTV | 70,4tuhatta näyttökertaa | 23. maalisk. 2012

Katso Marttojen tuottama [Marttaperinteitä - näin peset vaatteet ja tekstiilit käsin](#) -video. 2:30. Paina Ctrl ja klikkaa linkkiä.

Pohdinta. Mitä tulee huomioida käsinpesussa?

Lähteet:

Martat TV. 2012. <https://youtu.be/KMcRngrFCZU>

PESU- JA HOITO-OHJEET

Tutkimustehtävä.

Kun seuraavan kerran peset pyykkiä,

- Tutki tarkasti tekstiilien pesu- ja hoito-ohjeet, pese ja käsittele tuotteet niiden mukaan.
- Miten valmistele tuotteet pesua varten?
- Mitä pesuainetta käytät, mitä pesuohjelmaa?
- Kuinka toteutat kuivaamisen?

KERTAUS – TEE TESTI!

Tekstiilejä pilaa

Tekstiilituholaisista pääsee eroon

Tekstiilien hoito-ohjemerkki

Tekstiilituholaisia ovat

Luonnonkuituisten tekstiilien homehtuminen tapahtuu

Tekstiilien viimeistyskäsittelyt

Tee testi. Ryhmittele käsitteet.

<https://wordwall.net/resource/79034932>

Submit Answers

Yleisimmät tekstiilejä pilaavat tekijät, tekstiilien hoito ja viimeistykset

Share

Tekstiilejä pilaavat tekijät

7

Tavoitteena oli tunnistaa yleisimmät tekstiilejä pilaavat tekijät.

Pohdi.

Miten eri tavoin pilaantuneita tekstiilejä kohtaat työssäsi tai muualla?

Miten toimit niiden kanssa – miten lajittelet ne?

Mitä pilaantuneille tuotteille voi tehdä – voiko ne pelastaa tai jotenkin hyödyntää?

LISÄMATERIAALI Ekologinen vaatehuolto

Pohdinta. Valitse mieleinen vaatehuoltovideo ja löydä vastaukset kysymyksiin.

Ekologinen vaatehuolto, osa 1: Tekstiilien ympäristövaikutukset

Katso Ekologinen vaatehuolto, osa 1, Tekstiilien ympäristövaikutukset 7:31 (Taitojärjestö)

[Ekologinen vaatehuolto, osa 1: Tekstiilien ympäristövaikutukset \(youtube.com\)](#)

Laadi itse 2 kysymystä.

Ekologinen vaatehuolto, osa 2: Arkipyykin tyypit

Katso Ekologinen vaatehuolto, osa 2: Arkipyykin tyypit –video 30:49 (Taitojärjestö)
<https://www.youtube.com/watch?v=7BdxnRON-Rc>

Vastaa kysymyksiin

1. Miksi pyykinpesukoneessa kannattaa pestä eri ohjelmilla?
2. Miksi aluslakanat kannattaa pestä 60 asteessa?
3. Miten ohjeistetaan urheiluvaatteiden pesu?
4. Mitä vaatteita ei kannata/saa laittaa pesukoneeseen?
5. Miten esim. villavaatteita voi hoitaa pesemättä vesipesussa?

Ekologinen vaatehuolto, osa 3: Tahranpoisto ja saippuat

Katso Ekologinen vaatehuolto, osa 3: Tahranpoisto ja saippuat 13:16 (Taitojärjestö):
<https://www.youtube.com/watch?v=iCutdQYZPC4>

Vastaa kysymyksiin

1. Millaiset tahrat lähtevät kuumalla vedellä?
2. Millaiset tahrat lähtevät kylmällä vedellä?
3. Millaiset tahrat lähtevät liuottamalla?
4. Millä voit poistaa hajuja tekstiileistä?
5. Mikä on paras keino välttää deodoranttihajroja?

Ekologinen vaatehuolto, osa 4: Ekologiset pesuaineet

Katso Ekologinen vaatehuolto, osa 4: Ekologiset pesuaineet 19:25 (Taitojärjestö):
<https://www.youtube.com/watch?v=OiWF-s2rM-M>

Vastaa kysymyksiin

1. Mitä tuoksuyliherkkyys tarkoittaa?
2. Biopesuaineen hyvät ominaisuudet?
3. Minkä nimisiä kotimaisia biopesuaineita on olemassa?
4. Mitä olisi hyvä tietää zeoliitista?
5. Millaista soodaa voidaan käyttää pesussa?

Lähteet:

Taitojärjestö. 2022. Ekologinen vaatehuolto –sarja. YouTube-videosarja.

LISÄMATERIAALI Tekstiilejä pilaavat tekijät

Kertaa
ötökät!
Katso
videoitu
opetus-
materiaali
alusta 4
minuutin
verran.
Kuvan alla
on nuoli,
josta video
käynnistyy.

Tämän oppimateriaalin laadinnassa oli mukana Minna Parkon lisäksi Heidi Mattila ja Tiia Salminen.